

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ

Н А К А З

Київ

№

Про затвердження Правил
захисту тварин під час
умертвіння

Відповідно до статті 3 Закону України «Про ветеринарну медицину»,
статті 17 Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження»

Н А К А З У Ю:

1. Затвердити Правила захисту тварин під час умертвіння , що додаються.
2. Департаменту тваринництва забезпечити в установленому законодавством порядку подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Перший заступник Міністра

М. Мартинюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства аграрної
політики та продовольства України
№ _____

ПРАВИЛА **захисту тварин під час умертвіння**

I. Загальні положення

1. Цими Правилами встановлюються вимоги щодо умертвіння (забою) тварин, яких вирощують або утримують для виробництва харчових продуктів, вовни, шкіри, хутра або інших продуктів, а також щодо умертвіння тварин з метою депопуляції та пов'язаних операцій (далі-Правила).

2. Ці Правила не розповсюджуються:

на умертвіння тварин:

під час наукових експериментів, які проводяться під наглядом компетентного органу;

під час полювання або любительського рибальства;

під час культурних або спортивних заходів;

на птицю, кролів і зайців, забій яких здійснюється за межами бойні власником для власного споживання;

на рибу, за винятком вимог, передбачених абзацом другим пункту 2 розділу VI цих Правил.

3. В цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:

бойня - забійне підприємство будь-якої форми власності, яке відповідає чинним ветеринарно-санітарним вимогам і призначене для забою тварин (птиці), первинної переробки, зберігання та реалізації сировини тваринного походження;

вимушений забій - забій тварин у випадку отримання ними травм або захворювання, пов'язаних з гострим болем або стражданнями, якщо немає інших практичних можливостей полегшити такий біль або страждання;

депопуляція - процес умертвіння тварин для цілей захисту здоров'я людей, здоров'я та благополуччя тварин або у зв'язку з екологічними чинниками, що здійснюється під наглядом компетентного органу;

забій - забій тварин, призначених для споживання людиною;

знерухомлення - застосування до тварини будь-якої процедури, метою якої є обмеження її рухів без завдання болю, страху або збудження, яких можна уникнути, для сприяння ефективному оглушенню та умертвінню;

компетентний орган - центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів та у сфері ветеринарної медицини;

культурні або спортивні заходи - заходи, що по суті та здебільшого пов'язані із загальноприйнятими культурними традиціями або традиційними спортивними заходами, в тому числі перегони або інші змагання, що не передбачають виробництва м'яса або інших продуктів тваринного походження або передбачають лише обмежене в порівнянні з масштабами заходу виробництво, що не є суттєвим з економічної точки зору;

оглушення - будь-який навмисне розпочатий процес, який призводить до втрати свідомості та чутливості без болю, в тому числі будь-який процес, що призводить до миттєвої смерті;

оператор - фізична або юридична особа, під контролем якої перебуває підприємство, на якому здійснюється умертвіння тварин або будь-які пов'язані операції, що підпадають під дію цих Правил;

передзабійне витримування - утримання худоби без корму перед забоєм протягом встановленого часу для звільнення шлунково-кишкового тракту від вмісту. Худобі надають вільний водопій, який припиняють за три години до забою;

пов'язані операції-такі операції, як поводження, передзабійне витримання, знерухомлення, оглушення та знекровлення тварин, які здійснюються з метою та в місці їх умертвіння;

проколювання спинного мозку - розривання тканини центральної нервової системи та спинного мозку за допомогою продовгуватого інструмента у формі стрижня, який вводиться до внутрішньочерепної порожнини.

птиця - сільськогосподарські птахи, в тому числі птахи, які не вважаються свійськими, але яких розводять як свійських, за винятком безкільових;

релігійний звичай - послідовність дій, пов'язаних із забоєм тварин, передбачена тією чи іншою релігією;

стандартні операційні процедури - інструкції створені з метою досягнення однаковості виконання конкретної функції або стандарту;

тварина - жива хребетна тварина, за винятком рептилій та амфібій;

умертвіння - навмисно розпочатий процес, який призводить до смерті тварини;

умовна голова - стандартна одиниця вимірювання, за допомогою якої різні категорії худоби об'єднують у групи з метою уможливлення їх порівняння; умовна голова відповідає таким коефіцієнтам перерахунку: доросла велика рогата худоба (за винятком дикої) та коні: 1 умовна голова; інша велика

рогата худоба: 0,50 умовної голови; свині живою вагою понад 100 кг: 0,20 умовної голови; інші свині: 0,15 умовної голови; вівці та кози: 0,10 умовної голови; ягнята, козенята та поросята живою вагою менше 15 кг: 0,05 умовної голови;

хутрові тварини - ссавці, розведення яких здійснюється, в першу чергу, з метою виробництва хутра, зокрема норки, тхори, лиси, єноти, нутрії та шиншили;

4. Додаток 1 до Правил захисту тварин під час умертвіння застосовується виключно до нових боєнь або до будь-якого нового планування, конструкцій або обладнання.

II. Вимоги до операторів

1. Оператори ринку зобов'язані:

отримати експлуатаційний дозвіл, який видається територіальними органами компетентного органу;

забезпечувати, щоб планування та конструкції боєнь, а також обладнання, що використовується на бойнях, відповідали правилам, передбаченим згідно з додатком 2 до Правил захисту тварин під час умертвіння;

забезпечувати, щоб обладнання для знерухомилення та оглушення супроводжувалося відповідними інструкціями у яких зазначаються:

види, категорії, кількість та/або вага тварин, для яких призначене таке обладнання;

рекомендовані параметри, що відповідають різним умовам використання, в тому числі ключові параметри, передбачені частиною I додатка 2 до Правил захисту тварин під час умертвіння;

у випадку обладнання для оглушення – спосіб моніторингу ефективності обладнання з точки зору дотримання цих Правил;

рекомендації щодо технічного обслуговування та, за необхідності, калібрування обладнання для оглушення.

Оператори ринку зобов'язані:

складати протоколи технічного обслуговування обладнання для оглушення та знерухомилення, зберігати такі протоколи протягом двох років та надавати їх на вимогу компетентного органу;

забезпечувати наявність на кожній бойні достатньої кількості персоналу на місцях; забезпечувати здійснення забійної діяльності тільки особами, що мають відповідні кваліфікаційні свідоцтва та можуть підтвердити здатність здійснювати таку діяльність відповідно до вимог цих Правил;

забезпечувати виконання стандартних операційних правил для боєнь, передбачених згідно з додатком 3 до Правил захисту тварин під час умертвіння;

заздалегідь планувати умертвіння тварин і пов'язані операції та здійснювати їх відповідно до стандартних операційних процедур;

розробляти та виконувати стандартні операційні процедури, уникати спричиненню болю, тривоги або страждань тварин під час умертвіння та пов'язаних операцій. Для цього оператор має право використовувати

стандартні операційні процедури, опис яких включено до настанов з належної практики;

надавати компетентному органу свої стандартні операційні процедури;
запроваджувати та застосовувати відповідні процедури моніторингу (окремо для кожної забійної лінії) на бойнях у випадках вимушеного забою;

у таких процедурах необхідно описати спосіб здійснення таких перевірок і такі процедури повинні включати як мінімум:

дані що стосуються осіб, відповідальних за процедуру моніторингу;
показники, на підставі яких визначаються ознаки непритомності та притомності або чутливості тварин; показники, на підставі яких визначається відсутність ознак життя у тварин, забій яких здійснюється із застосуванням спеціальних методів забою, передбачених релігійними звичаями;

критерії визначення задовільності результатів, на які вказують показники, передбачені абзацом дев'ятнадцятим пункту першого розділу II.

обставини, за яких та/або час, коли необхідно здійснити моніторинг;
кількість тварин у кожному зразку, яких необхідно перевірити під час моніторингу;

відповідні процедури для забезпечення перегляду процедур оглушення або умертвіння з метою визначення причин будь-яких недоліків і внесення необхідних змін до таких процедур у випадках, коли передбачені абзацом вісімнадцятим пункту розділу II критерії не задовольняються.

забезпечувати, щоб всі тварини, умертвіння яких здійснюється із застосуванням спеціальних методів забою, передбачених релігійними звичаями, без попереднього оглушення, були належно знерухомлені, як передбачено пунктами 11 та 12 розділу IV.

2. Для цілей абзацу тринадцятого пункту першого розділу II і абзацу третього пункту 18 розділу IV дозволяється застосування процедур перевірки, передбачених настановами з належною практики згідно з пункту 4 розділу II.

3. Оператори хутрових ферм заздалегідь повідомляють компетентному органу про дату та час умертвіння тварин.

4. Організації операторів розробляють на представляють компетентному органу настанови з належної практики.

5. Після підготовки настанов з належної практики їх необхідно розповсюдити серед організацій операторів після консультацій з представниками неурядових організацій, компетентних органів і інших зацікавлених осіб, з урахуванням науково обґрунтованих думок, які існують на території країни, для цілей цих Правил, отриманих завдяки достатній незалежній науковій підтримці, яку компетентні органи отримують на вимогу.

III. Вимоги щодо надання експлуатаційного дозволу бойням

1. Компетентний орган затверджує бойню до початку здійснення на ній будь-якої діяльності, пов'язаної з тваринами.

2. Бойню може бути затверджено тільки у випадку схвальної оцінки територіального органу компетентного органу.

3. Для отримання експлуатаційного дозволу на бойню оператор надає компетентному органу таку інформацію:

максимальна кількість тварин на годину на кожній забійній лінії;

категорії та вага тварин, щодо яких може застосовуватися наявне обладнання для знерухомлення або оглушення;

максимальна місткість кожної зони передзабійної витримки.

4. Оператор бойні використовує нові або реконструйовані споруди, нові виробничі лінії після отримання акта про результати проведення інспекції (огляду), що підтверджує відповідність вимогам санітарних заходів. Якщо в акті зазначено, що нові або реконструйовані споруди, нові виробничі лінії не відповідають вимогам, їх використання можливе тільки після проведення повторної інспекції (огляду) з оформленням відповідного акта.

6. Якщо бойня більше не відповідає вимогам цих Правил, компетентний орган вживає відповідні коригуючі заходи або вимагає вжиття таких заходів, або тимчасово призупиняє дію дозволу.

IV. Вимоги щодо умертвіння та пов'язаних операцій на бойні

1. Тварин необхідно звільнити від болю, тривоги або страждань під час умертвіння та пов'язаних операцій, якщо їх можна уникнути; вживаються заходи, необхідні для того, щоб:

для тварин було забезпечено фізичний комфорт і захист, зокрема шляхом витримання в чистоті та за належних температурних умов, з попередженням падіння або ковзання;

поводження з тваринами та їх розміщення здійснювалися з урахуванням їх звичайної поведінки;

тварини були захищені від травмування;

тварини не мали ознак болю, якого можна уникнути, або страху, а їхня поведінка не була нетиповою;

тварини не страждали від тривалої відсутності корму або води;

тварини не мали контактів з іншими тваринами, яких можна уникнути, якщо такі контакти можуть погіршити їхнє благополуччя.

2. Проект і конструкція, а також технічне обслуговування та експлуатація приміщень і обладнання, що використовуються для умертвіння та пов'язаних операцій, повинні відповідати зобов'язанням, передбаченим у пункті 1 розділу IV, за очікуваних умов експлуатації таких приміщень і обладнання протягом року.

3. Умертвіння та пов'язані операції здійснюються тільки особами, що мають належний рівень підготовки, як передбачено пунктом 8 розділу V, для здійснення такої діяльності, не завдаючи тваринам болю, тривоги або страждань, яких можна уникнути.

4. Забороняється використання систем для знерухомилення великої рогатої худоби, в яких тварин перевертають або вони знаходяться в неприродному положенні, за винятком випадків, коли забій тварин здійснюється із застосуванням спеціальних методів забою, передбачених релігійними звичаями, як встановлено в пункті 12 розділу IV.

5. Забороняється знерухомилення тварин зазначеними далі способами: підвішування або підйом притомних тварин; механічна фіксація або зв'язування ніг тварин; перерізання спинного мозку, наприклад, за допомогою ножа; із застосуванням електричного струму, якщо це не призводить до оглушення або умертвіння за контрольованих обставин, зокрема, якщо це не вражає головний мозок.

6. Технічне обслуговування та перевірки усього обладнання, що використовується для знерухомилення або оглушення тварин, здійснюються згідно з інструкціями виробника особами, що пройшли спеціальну підготовку.

7. Забороняється застосовувати до тварин обладнання для знерухомилення, в тому числі для знерухомилення окремо голови, до моменту, поки особа, що здійснює оглушення або знекровлення, не готова якнайшвидше оглушити або знекровити тварин.

8. Під час оглушення безпосередньо на місці слід передбачити наявність належного запасного обладнання для використання у випадку несправностей основного обладнання для оглушення. Метод оглушення за допомогою запасного обладнання може відрізнятися від методу, який використовується як основний.

9. Умертвіння тварин здійснюється тільки після оглушення згідно з методами та спеціальними вимогами щодо застосування таких методів, як передбачено згідно з додатком 1 Правил захисту тварин під час умертвіння. Непритомність та втрата чутливості у тварин повинна тривати до моменту смерті. Після застосування методів, передбачених згідно з додатком 1 Правил захисту тварин під час умертвіння, що не призводять до миттєвої смерті (надалі – «просте оглушення»), якнайшвидше здійснюється процедура, що призводить до смерті, наприклад, знекровлення, проколювання спинного мозку, електрооглушення, або тривала аноксія.

10. Вимоги пункту 8 розділу IV не застосовуються за умови, що забій відбувається на бойні із застосуванням спеціальних методів забою, передбачених релігійними звичаями.

11. Усіх тварин, забій яких здійснюється із застосуванням спеціальних методів забою, передбачених релігійними звичаями, без попереднього оглушення, окремо знерухомилюють, а у випадку жуйних тварин – знерухомилюють механічними засобами.

12. Використання систем для знерухомилення великої рогатої худоби, в яких тварин перевертають або вони знаходяться в неприродному положенні, дозволяється тільки у випадку, якщо забій тварин здійснюється із застосуванням спеціальних методів забою, передбачених релігійними звичаями, та такі системи обладнані пристроями, що обмежують як бокові, так і

вертикальні рухи голови тварини, та можуть бути підлаштовані під розмір тварини.

13. Положення щодо підвішування або підйому притомних тварин або механічної фіксації чи зв'язування ніг тварин не розповсюджується на підвіски, які використовуються для птиці.

14. У випадку депопуляції перед її початком компетентний орган, відповідальний за депопуляцію, розробляє план дій для забезпечення дотримання цих Правил.

Зокрема, методи оглушення та умертвіння, застосування яких планується, та відповідні стандартні операційні процедури забезпечення дотримання цих Правил необхідно включити до планів дій у надзвичайних ситуаціях, виходячи з припущення щодо масштабів та місця можливих спалахів хвороби, зробленого в планах дій у надзвичайних ситуаціях.

15. Депопуляція здійснюється відповідно до плану дій, передбаченого пункту 14 розділу IV.

16. За виключних обставин для цілей депопуляції компетентний орган може дозволити відступити від одного або декількох положень цих Правил, якщо він вважає, що їх виконання може мати наслідки для здоров'я людей або істотно уповільнити процес боротьби з хворобою.

17. У випадку вимушеного забою відповідна особа, яка здійснює догляд за тваринами, вживає всі заходи, необхідні для якнайшвидшого умертвіння тварин.

18. Якщо дотримання таких положень може призвести до безпосереднього та серйозного ризику для здоров'я людей, застосовуються тільки такі норми:

особа, що здійснює догляд за відповідними тваринами, вживає всі заходи, необхідні для якнайшвидшого умертвіння тварин; і вживаються всі необхідні заходи для забезпечення звільнення тварин від болю, тривоги або страждань під час умертвіння та пов'язаних операцій, якщо їх можна уникнути:

забезпечується фізичний комфорт і захист тварин, зокрема шляхом витримання в чистоті та за належних температурних умов, з попередженням падіння або ковзання;

поводження з тваринами та їх розміщення здійснюється з урахуванням їх звичайної поведінки;

тварин захищають від травмування;

тварини не мають ознак болю, якого можна уникнути, або страху, а їхня поведінка не є нетиповою;

тварини не страждають від тривалої відсутності корму або води;

тварини не мають контактів з іншими тваринами, якщо таких контактів можна уникнути і вони можуть погіршити їхнє благополуччя.

V. Вимоги до персоналу

1. Персонал бойні зобов'язаний проходити медичний огляд у встановленому порядку та мати особисті медичні книжки.

2. Особи, відповідальні за технічне обслуговування та перевірки усього обладнання, що використовується для знерухомилення або оглушення тварин, згідно з інструкціями виробника, повинні пройти спеціальну підготовку.

3. Особа, відповідальна за оглушення або інший спеціально призначений працівник здійснює регулярні перевірки для забезпечення того, щоб тварини не мали ознак притомності або чутливості з моменту завершення оглушення до смерті. Така особа зобов'язана:

здійснювати перевірки достатньо репрезентативної вибірки тварин, при чому частота таких перевірок встановлюється з урахуванням результатів попередніх перевірок, а також будь-яких факторів, що можуть вплинути на ефективність процесу оглушення. Частота перевірок повинна враховувати основні фактори ризику, наприклад зміну видів або розміру тварин, забій яких здійснюється, або режим роботи персоналу, та повинна забезпечувати більш достовірні результати;

коли результат перевірки вказує на те, що тварину не було належно оглушено - негайно вжити необхідні заходи, передбачені стандартними операційними процедурами згідно з абзацом тринадцятим пункту 1 розділу II.

4. Якщо умертвіння тварин здійснюється без попереднього оглушення із застосуванням спеціальних методів забою, передбачених релігійними звичаями, особи, відповідальні за забій, повинні здійснювати систематичні перевірки для забезпечення того, щоб тварини не мали ознак притомності або чутливості перед припиненням знерухомилення та не мають ознак життя перед обробкою або ошпарюванням.

5. Оператор призначає спеціаліста із захисту прав тварин для всіх підприємств, на яких здійснюється забій понад 1000 умовних голів ссавців або понад 150 000 птахів або кролів на рік. Такий спеціаліст із захисту прав тварин безпосередньо підпорядковується оператору та:

надає допомогу оператору в забезпеченні дотримання на кожній бойні вимог, передбачених цими Правилами, відповідно до обов'язків спеціаліста із захисту прав тварин, передбачених стандартними операційними процедурами бойні;

безпосередньо звітує оператору з питань, пов'язаних із благополуччям тварин;

вимагає від персоналу боєнь здійснювати коригувальні заходи для забезпечення дотримання вимог цих Правил;

робить записи щодо заходів, вжитих з метою покращення благополуччя тварин на бойні, на якій він виконує свої обов'язки. Такі записи зберігають протягом двох років та надають компетентному органу на його вимогу.

6. Щодо обов'язків спеціалісту із захисту прав тварин у стандартних операційних процедурах:

визначається регулярність перевірок;

визначається регулярність і формат надання інформації у рамках безпосереднього звітування оператору з питань, пов'язаних із благополуччям тварин;

визначаються стандартні процедури виконання обов'язків спеціалістом із захисту прав тварин, передбачених цими Правилами, в тому числі:
належні заходи, що вживаються у випадку невідповідностей;
найбільш часто вживані коригуючі заходи, необхідні для забезпечення дотримання персоналом боєнь вимог, передбачених цими Правилами;
правила ведення записів щодо заходів, вжитих з метою покращення благополуччя тварин на бойні.

7. Щодо оглушення у стандартних операційних процедурах:

враховуються рекомендації виробників;

для кожного методу оглушення на підставі наявних наукових підтверджень визначаються ключові параметри, як передбачено частиною I додатка 2 Правил захисту тварин під час умертвіння, що забезпечують ефективність таких методів;

визначаються заходи, які слід вживати, коли перевірки вказують на те, що тварину не було належно оглушено, або (якщо забій тварин здійснюється із застосуванням спеціальних методів забою, передбачених релігійними звичаями), що тварина все ще має ознаки життя.

8. Умертвіння та пов'язані операції здійснюються тільки особами, які мають належний рівень підготовки, який дозволяє їм здійснювати умертвіння та пов'язані операції, не завдаючи тваринам болю, тривоги або страждань, яких можна уникнути. Зазначені далі дії в рамках забою здійснюються тільки особами, що мають відповідні кваліфікаційні свідоцтва, видані компетентним органом, як передбачено пунктом 11 розділу V, які підтверджують здатність таких осіб здійснювати такі дії відповідно до цих Правил:

поводження з тваринами та догляд за ними перед знерухоменням;

знерухомення тварин з метою оглушення та умертвіння;

оглушення тварин;

оцінка ефективності оглушення;

накладання путових ланцюгів або підвішування живих тварин;

знекровлення живих тварин;

забій із застосуванням спеціальних методів забою, передбачених релігійними звичаями.

9. Спеціаліст із захисту прав тварин повинен мати кваліфікаційне свідоцтво, як передбачено пунктом 8 розділу V, видане на здійснення відповідних дій на бойні, за яку відповідає такий спеціаліст.

10. Без обмеження зобов'язань, передбачених пунктом 8 розділу 5 цих Правил, умертвіння хутрових тварин здійснюється за присутності та під безпосереднім наглядом особи, що має кваліфікаційне свідоцтво, видане щодо всіх дій, які здійснюються під її наглядом.

11. Компетентний орган призначає компетентну організацію (надалі – «організатор тренінгів»), відповідальну за:

наявність тренінгів для персоналу, що здійснює умертвіння та пов'язані операції;

видачу кваліфікаційних свідоцтв, які підтверджують складання незалежного заключного іспиту; питання на іспиті повинні стосуватися

відповідних категорій тварин і відповідати діяльності, передбаченій пунктами 8 та 16 розділу 5, а також питанням, які розглядаються згідно з додатком 4 Правил захисту тварин під час умертвіння;

затвердження навчальних програм тренінгів, передбачених абзацом другим пункту 11 розділу V, а також змісту та практичних аспектів іспиту, передбаченого абзацом третім пункту 11 розділу V.

Компетентний орган має право встановлювати спрощену процедуру видачі кваліфікаційних свідоцтв особам, що можуть підтвердити відповідний досвід роботи не менше трьох років.

12. Організатор тренінгів має право:

доручити проведення заключного іспиту та видачу кваліфікаційних свідоцтв окремій організації, яка:

має для цього відповідний досвід, персонал і обладнання;

є незалежною та не створює конфлікту інтересів у зв'язку з проведенням заключного іспиту та видачею кваліфікаційних свідоцтв.

13. Організатор тренінгів публікує інформацію щодо організацій, яким було доручено виконання завдань, передбачених пунктом 12 розділу V, в мережі Інтернет.

14. Організатор тренінгів має право видавати тимчасові кваліфікаційні свідоцтва за умови, що:

заявник зареєстрований на один з тренінгів, як передбачено абзацом другим пункту 11 розділу V;

заявник буде працювати у присутності та під безпосереднім наглядом іншої особи, яка має кваліфікаційне свідоцтво, видане щодо конкретних обов'язків, які будуть виконуватися;

термін дії тимчасового свідоцтва не перевищує трьох місяців; і

заявник надасть письмову заяву щодо того, що він раніше не отримувал інші тимчасові кваліфікаційні свідоцтва такої самої сфери застосування або може підтвердити у задовільний для компетентного органу спосіб, що він не мав можливості скласти заключний іспит.

15. Кваліфікаційні свідоцтва:

повинні містити інформацію щодо категорій тварин, типу обладнання та діяльності згідно з пунктами 8 та 16 розділу V, на яку вони видані;

якщо вони видані в одній з держав-членів Європейського Союзу, повинні визнаватися.

16. Без обмеження рішення судового органу або компетентного органу, згідно з яким забороняється поводження з тваринами, кваліфікаційні свідоцтва, в тому числі тимчасові, видаються тільки за умови надання заявником письмового підтвердження того, що він не здійснював серйозних порушень національного законодавства в сфері захисту тварин протягом трьох років до дати подання заявки на отримання такого свідоцтва.

17. Організатор тренінгів має право визнавати дипломи, отримані для інших цілей, еквівалентними кваліфікаційним свідоцтвам для цілей цих Правил, якщо їх було отримано за умов, еквівалентних умовам, передбачених

цією статтею. Компетентний орган публікує в мережі Інтернет та оновлює перелік дипломів, визнаних еквівалентними кваліфікаційному свідоцтву.

VI. Вимоги щодо здійснення умертвіння та пов'язаних операцій за межами бойні

1. У випадку власного споживання забій тварин може здійснюватися за межами бойні власником або іншою особою під відповідальність власника та під його наглядом.

2. На забій за межами бойні тварин, за винятком птиці, кролів і зайців, власником або іншою особою під відповідальність власника та під його наглядом для власного споживання або на забій птиці, кролів і зайців на фермі для безпосереднього постачання виробником невеликої кількості м'яса кінцевим споживачам або місцевим підприємствам роздрібної торгівлі, що здійснюють поставки такого м'яса як свіжого м'яса безпосередньо кінцевим споживачам, розповсюджуються тільки такі вимоги:

тварин необхідно звільнити від болю, тривоги або страждань під час умертвіння та пов'язаних операцій, якщо цього можливо уникнути;

умертвіння тварин здійснюється тільки після оглушення згідно з методами та спеціальними вимогами щодо застосування таких методів, передбаченими згідно з додатком 2 до Правил захисту тварин під час умертвіння. Несвідомість і нечутливість повинні тривати до моменту смерті тварини. Після застосування методів, передбачених в додатку 2 до Правил захисту тварин під час умертвіння, що не призводять до миттєвої смерті (надалі – «просто оглушення»), слід якнайшвидше здійснити процедуру, що призводить до смерті, зокрема знекровлення, проколювання спинного мозку, електрооглушення або тривалу аноксія;

умертвіння та пов'язані операції здійснюються тільки особами, що мають належний рівень підготовки для здійснення таких операцій без завдання тваринам болю, тривоги або страждань, яких можна уникнути.

3. У випадку забою тварин, за винятком птиці, кролів, зайців, свиней, овець і кіз, власником або іншою особою під відповідальність власника та під його наглядом за межами бойні для власного споживання також:

забороняється:

бити або штовхати тварин;

давити на будь-які особливо чутливі частини тіла тварин таким чином, щоб спричинити біль або страждання, яких можна уникнути;

підіймати або тягнути тварин за голову, вуха, роги, ноги, хвости або шерсть або поводитися з ними таким чином, який спричиняє біль або страждання;

незважаючи на зазначене вище, заборона щодо підняття тварин за ноги не розповсюджується на птицю, кролів і зайців;

використовувати погонялки або інші предмети із загостреними кінцями;

скручувати, здавлювати або ламати хвости тварин або стискати очі тварин.

забороняється знерухомлення зазначеними далі методами:
підвішування або підйом притомних тварин;
механічна фіксація або зв'язування ніг тварин;
перерізання спинного мозку, наприклад, за допомогою ножа;
застосування електричного струму, якщо це не призводить до оглушення або умертвіння за контрольованих обставин, зокрема, якщо це не вражає головний мозок.

4. Застосування електрошокових пристроїв слід за можливості уникати. В будь-якому випадку, такі пристрої слід застосовувати тільки до дорослої великої рогатої худоби та дорослих свиней, які відмовляються рухатися, та тільки за наявності перед ними достатнього простору для руху. Електрошок повинен тривати не більше однієї секунди, застосовуватися з належними інтервалами та тільки до м'язів задньої частини тіла. Якщо тварина не реагує, повторне застосування електрошокових пристроїв забороняється;

5. Забороняється прив'язувати тварин за роги або кільця в носі, їхні ноги не повинні бути зв'язані разом. Якщо тварин необхідно прив'язати, мотузки, недоуздки або інші засоби, що використовуються, повинні:

- бути достатньо міцними, щоб не порватися;
- не заважати тваринам за необхідності лягати, їсти та пити;
- бути сконструйовані таким чином, щоб виключити будь-яку небезпеку удушення або травмування та забезпечувати швидке відв'язування тварин.

6. Тварин, що не можуть рухатися, забороняється тягти до місця забою, їх умертвіння здійснюється в місці, де вони лежать.

7. У випадках, коли одна особа відповідає за оглушення, накладання путових ланцюгів, підвішування та знекровлення тварин, така особа здійснює всі такі дії послідовно з однією твариною перш ніж здійснювати їх з іншою твариною.

8. У випадку простого оглушення або забою із застосуванням спеціальних методів забою, передбачених релігійними звичаями, обидві сонні артерії або судини, з яких вони виходять, цілеспрямовано перерізають. Електростимуляція здійснюється тільки після перевірки непритомності тварини. Подальша обробка або ошпарювання здійснюється тільки після перевірки відсутності у тварини ознак життя.

9. У випадку вимушеного забою за межами бойні застосовуються тільки такі правила:

- особа, що здійснює догляд за відповідними тваринами, вживає всі заходи, необхідні для якнайшвидшого умертвіння тварини; та

- вживаються необхідні заходи для забезпечення звільнення тварин від болю, тривоги або страждань під час умертвіння та пов'язаних операцій, якщо цього можна уникнути:

- забезпечується фізичний комфорт і захист тварин, зокрема шляхом витримання в чистоті та за належних температурних умов, з попередженням падіння або ковзання;

- поводження з тваринами та їх розміщення здійснюється з урахуванням їх звичайної поведінки;

тварин захищають від травмування;
тварини не мають ознак болю, якого можна уникнути, або страху, а їхня поведінка не є нетиповою;
тварини не страждають від тривалої відсутності корму або води;
тварини не мають контактів з іншими тваринами, якщо таких контактів можна уникнути і вони можуть погіршити їхнє благополуччя.

VII. Вимоги до компетентного органу

1. Компетентний орган:

вживає заходи для забезпечення того, щоб оператор виправив ситуацію, якщо компетентний орган виявить невідповідності. Під час прийняття рішення щодо того, які заходи слід вживати, компетентний орган враховує характер невідповідностей та інформацію щодо порушень, які такий оператор здійснював у минулому. У випадку невідповідностей компетентний орган має право, зокрема:

вимагати від оператора внести зміни до своїх стандартних операційних процедур і, зокрема, уповільнити або припинити виробництво;

вимагати від оператора підвищити регулярність перевірок, передбачених абзацами другим та третім пункту 3 розділу V, і внести зміни до процедур моніторингу, передбачених абзацом п'ятнадцятим пункту 1 розділу II;

призупинити або відкликати кваліфікаційні свідоцтва, видані згідно з цими Правилами особі, яка більше не демонструє належну компетентність, знання або обізнаність щодо своїх завдань, необхідні для здійснення діяльності, щодо якої було видано свідоцтво, та повідомити компетентний орган, який видав таке свідоцтво, про своє рішення;

призупинити або скасувати передоручення окремому органу або підприємству обов'язків щодо проведення заключного іспиту та видачі кваліфікаційного свідоцтва;

вимагати внесення змін до інструкцій, передбачених абзацом третім пункту 1 розділу II із урахуванням наукових думок, наданих згідно з абзацом двадцять першим пункту 1 розділу VII.

забезпечує, щоб сертифікат, яким супроводжується м'ясо в разі експорту до країн ЄС, був доповнений підтвердженням, яке свідчить про виконання вимог, які щонайменше еквівалентні вимогам, встановленим частинами II та III цих Правил;

видає дозволи бойням відповідно до норм, встановлених абзацом другим пункту 3 розділу VII;

надає консультації організаціям операторів щодо розробки та розповсюдження настанов з належної практики з урахуванням наукової думки, що сформувався на території країни для цілей цих Правил і була надана в рамках незалежної наукової підтримки, якої компетентні органи можуть скористатися на вимогу;

заохочує розробку та розповсюдження настанов з належної практики організаціями операторів з метою сприяння виконання цих Правил;

оцінює та затверджує настанови з належної практики;
може вимагати від операторів:
надати їхні стандартні операційні процедури щодо умиертвіння тварин і здійснення пов'язаних операцій;
надати записи щодо дій, вжитих з метою покращення благополуччя тварин на бойні спеціалістом із захисту прав тварин;
надати щонайменше таку інформацію щодо кожної бойні:
щодо максимальної кількості тварин на годину для кожної забійної лінії;
щодо категорій і ваги тварин, до яких може застосовуватися наявне обладнання для знерухомлення або оглушення;
щодо максимальної місткості кожної зони для передзабійного витримання;
має право розробляти та публікувати власні настанови з належної практики, якщо організації операторів не нададуть свої настанови з належної практики;
має право вимагати надання достатньої незалежної наукової підтримки для допомоги у виконанні його обов'язків шляхом:
поширення наукового та технічного досвіду щодо діяльності боєнь і розробки нових методів оглушення;
повідомлення наукової думки щодо інструкцій виробників з використання та технічного обслуговування обладнання для знерухомлення та оглушення;
повідомлення наукової думки щодо настанов з належної практики, розроблених на його території для цілей цих Правил;
надання рекомендацій для цілей цих Правил, зокрема щодо інспекцій та аудиту;
надання висновків щодо потужностей та придатності окремих органів і підприємств для цілей виконання вимог, передбачених пунктом 48;
за виключних обставин має право дозволяти відступлення від одного або декількох положень цих Правил, якщо він вважає, що їх виконання може мати наслідки для здоров'я тварин або істотно уповільнити процес боротьби з хворобою.

2. Наукова підтримка може надаватися через мережу контактних осіб в інших країнах, з урахуванням всіх відповідних заходів, які відбуваються в країні. Для цього призначається єдина контактна особа, інформація щодо якої публікується в мережі Інтернет компетентним органом. Така контактна особа відповідає за поширення технічної та наукової інформації та найкращих практик імплементації цих Правил серед контактних осіб в інших країнах.

3. Компетентний орган, відповідальний за депопуляцію:

розробляє план дій з метою забезпечення дотримання вимог цих правил перед початком депопуляції. Зокрема, передбачені методи оглушення та умиертвіння та відповідні стандартні операційні процедури для забезпечення дотримання вимог цих Правил необхідно включити до планів дій у надзвичайних ситуаціях на підставі припущення, зробленого в плані дій у надзвичайних ситуаціях, щодо масштабів і місць підозрюваних спалахів;

забезпечує здійснення заходів з депопуляції і вживає необхідні заходи для захисту благополуччя тварин.